

# DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Nagy új utca Jóna-ház, 1704. sz. alatt.

Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok a leveles vissza nem adandók. Bementetlen levelek csak ismét kezeltől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:  
Ot-hatásos postaiar egyeztetésért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitási 4 hatásos postaiarért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája. Főpiac, Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény nyomat az előfizetési pénz, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések.

## Debreczen, augusztus 3.

Mikor a román fejedelem a plevnai ágyukból öntött királyi koronát fejére tette, a magyarországi közvélemény tolmácsai, minden pártszínezett lapok rokonszenvesen fűdőzöltek az új királyságot. Magyar részről nem nyilvánult ellenséges érzület sehoh, nem irigyeltük a szomszéd országnak, mely nemrég még a török vazallusa volt, sem fegyverrel kivívott önállóságát, sem hatalomban, tekintélyben növekedését. Hajlandók voltunk elfelejteni még azt is, hogy Oláhországból nem mindig barátságos hangok szálltak felénk s Bukarestben nem egyszer pengettek oly hírokat, melyek cseppet sem mutattak jó indulatra a magyar nemzet iránt.

Nem volt titok előttünk, hiszen hallottuk román politikuskok ajkairól, olvastuk román lapokban, hogy vágyaik gyakran tulszárnyalnak a Kárpátokon s oly területre tévednek, mely a magyar szent korona területe. Jól tudtuk, hogy e Magyarország integritása ellen intézett törekvések táplálékot találnak Bukarestben s buzdítást nyernek oly államférfiaktól, kiknek már állásuk sem engedhetné meg, hogy effélekben részt vegyenek. Az igazgatás, melyet itt bent hazánk határain belül folytattak a dáko-román álmódosások fanatikusai, segítettek szítani oláh földről is. Egy képzeletbeli nagy birodalomról fantáziáltak, mely magába foglalná Erdélyt s egy jó darabot elnyelne még Magyarországból azonfelül egész a Tiszig.

Minderre azonban hajlandók voltunk rá borítani a feledés fátyolát. Reméltük, hogy az önállóságra jutott s a haladás útján előre menni törekvő román nemzetnek egyéb fontosabb és okosabb teendői lesznek, mint álmokképek hajhászása. Azt hittük, hogy az új királyság nem azzal fogja kezdeni konsolidálását, hogy kifélek vágyik terjeszteni határait a szomszéd államok rovására, a helyett hogy bent igyekeznek rendet, jólétet és műveltséget teremteni, a minnek nincsenek még oly szörnyű nagy bővében, hogy már semmi se férne rájuk.

Mi a legösszintébb barátság érzelmét kívántuk táplálni a fiatal szomszéd állam iránt. Nem bírtuk elhinni, hogy

utat ne törjön ott ép úgy, mint minálunk annak a belátása, hogy ezt a két nemzetet: a magyart és a románát egymás barátságára, egymás támogatására utalja geográfiai helyzetük. Mindketten beékelve a szláv népek közé, mindkettőnek létét fenyegeti a szláv áramlat s mindkettőnek saját érdeke parancsolja, hogy ne fogyasztsák egymás ellen erejüket, a mit közösen kellene a szláv áramlat ellen fordítani.

Ily értelemben innen is, onnan is hangzott már egy-egy előrelátó józan szó; de fájdalom! mindig elveszett az a nagyzás hóbortjától megszállt kedélyek közt. A római hagyományok nevetéges majmolásától elbódult fejek nem igen akarják magukat a komoly valóság korlátai közé szoríttatni. A régi Daciát, mely mint a legújabb történelmi kutatások kiderítették, soha sem volt az övék, követelik s olyan hivatásról álmodoznak, melynek nagysága nem áll semmi arányban az ő apróságukkal. Piemont szerepére áhitoznak s a keleti latin népek egyesítését hangoztatják.

S e vakmerő követelések, e hóbortos aspiratók mindegyre sürribben kezdenek fölmerülni lapjaikban. Még az udvariasságra sincsenek annyi tekintettel, hogy legalább akkor hallgatnának, mikor az osztrák-magyar uralkodóház egy tagja mint vendég idős köztük. Mialatt a román királyi udvarnál Jenő főherczeg tiszteletére diszbedét rendeznek, azalatt a román sajtó folytatja gyűlöletes igazításait a magyarok ellen s a magyar járom alatt nyögő testvérek fölszabadítását emlegeti.

Sértőbb hangot alig használhatni már egy barátságos szomszéd állam iránt, nyiltabb gyűlölséget alig prédikálhatni mint a román sajtó ellenünk. A közvéleménynek ily gonoszindulatu bujtogatása mellett mit használ nekünk, hogy a román kormány hivatalosan biztosít barátságos érzületéről? Micsoda értelme van annak a barátságos érzületnek, melynek koponyéje alá elfér az ily gyűlöletes igazítás?

A magyar nemzet békében akar maradni szomszédaival. Békét és egyetértést akar itthon is az ország határain belül a különböző nemzetiségekkel. A magyar nemzet nem akar kifélek terjeszkedő, hódító politikát. Romániának nincs fölünk mit félni, nagyon jól tudja; mi nem áhitozunk az ő terüle-

tére; de azt sem engedjük, hogy más a mienkre áhitozzék. Magyarország békeszeretete nem megy odáig, hogy közönyösen nézze az integritása ellen készülő merényleteket s ha van a Magyarország területén lakó románok közt, kit elcsábítanak a szomszédból jövő szírhangozók, ha van, a ki az állam ellen, mely neki többi fiaival egyenlő jogokat biztosít, bűnös szándékokat táplál, az meg fogja érezni a magyar államhatalom súlyát.

A magyar nemzet nem akar senkit elnyomni, de nem bír semmi hazaellenes törekvés-ke. Ezt fejezte ki a kormányelnök sepsi-szent-györgyi beszéde a férrias erő és a mérséklet ama hangján, mely megnyugtatta a jóakarúakat s elrettenti a vakmerőket.

Ohajtánk, hogy tul a határokon is megértenék azt s elnémulna a henczégés.

— A cseszített bankjegyek ügyében a bank-kormányzó érkezett mind Tisza min. elnökkel, mind Taaffe gróffal. Mint hírtik, kompromisszum jött létre, mely az osztrák-magyar bank igazgatóságának legközelebbi gyűlésén terjesztetik elő.

## Emlébeszéd

az 1849. augusztus 2-án történt debreczeni csatában elesett hősök sírja fölött. 1881. aug. 2-án.

BENEDEK JÁNOSTÓL.

Mélyen tisztelt közönség!

Ma harminczkét éve e hely, hol most mi ünnepeinket összegyűltünk, egy szomorú, jelesnapra teljes eseménynek volt színtere. A néma csend helyett, mely most ez árnyas berket betölti, vad h rézi zajtól visszhangzott a tájék; repkedő madarak fűtörése helyett repülő golyóknak fűtörése hasít a levegő; a susogó lombok sohaja helyett s besült harcosok nyögését hordta szét a szellő; a béke, nyugalom áldó szelleme helyett, mely e sírdomb környékét elönti, a halál ödöklő angyala járt rémítő pallosával kezében, osztván jobbra-balra a halált s szedvén áldozatait édes hazánk virágaiból, ifjúságából; halált okádó ágyuk szörnyű bömbölése hirdeté, mire képes a tiszta honszerelm, mit képes tenni egy lángoló hazaszeretettől lelkesült maroknyi sereg a házáért, a szabadságért.

Ma harminczkét éve történt a debreczeni csata. A hol most szántóvető ember szánt, vét, arat békén, ágyugolyók szántották fel a földet, vér áztatta termékenyítő eső helyett a talajt s halál aratát le legjobbjainkat, legderekabb vitézeinket. Itt történt az az egyenetlen küzdelem, melynek csak egy vége lehetett:

zött nyulacska: aztán a kivilágított utcákon futott végig.

Igy futott folyást egész a folyóig, melynek partján egy emberi kar tartóztatá föl s állította meg.

— Hagyjon engem meghalni! Oh hagyjon engem! — kiáltá minden erejéből fuva a folyónak csendes hullámaihoz: melyek szinte várni látszottak. Aztán elveszté eszméletét.

Midőn magához tért a Jeanot könyvtől nedves arca hajolt az övé felé. Megtudva a Bébé eltávozását Párizsba követé és napok óta várt reá a Lionel aijtája előtt. Bébé tévelygő, égő szemekkel reszkette hátrált s mondá: — Ne nyuj hozzá: vezess el innen! Eonji volt az egész, a mit mondott. Hogy Jeanot a folyó partján találta, az sohasem tünt fel neki sajtóságosnak.

A mi pedig Jeanotot illeté, ő egyetlen kérdést sem intézett hozzá: hanem elvezette: mivel ő úgy kívánta. A gőzkocsiában némán egyenesen állott. Arcának kifejezése rémületbe ejté Jeanotot. Ha érinteni akará, mindig reszkette hátrált.

A szegény szénégető utójára is egy szögletbe kuporodott: le s arcát tenyerébe rejtve gyermek módra sírni kezdett. Így teit el az a csuf éjszaka. Mindaddig mitsem értett Bébé mindabból a mi vele történt, míg pittymallator kis kertjébe lépe a seregély feleje kiáltá: „Jó napot! Jó reggelt! És még akkor je vad tekintettel nézett maga körül: egy szót sem szólvá. Álom volt e az a tizenhét nap? Ó mitsem tudott nála. A falu asszonyai —

az, a mi lett. 1849-ik év augusztus havának 2-ik napján itt utközött meg a magyar szabadságharcz vitéz vezéreinek egyik legvitézebbike Nagy Sándor tábornok az ő honért véradó seregét számára nézve többszörösen meghaladó bérért öt muszka csordával. Azoknak a csa áknak egyike volt ez, melynek végével nem a győző a győzelem, az erköcsi diadal a legyőzötté! Azt illeti meg a harci babér. Az elsáut bátorság, a hősi vitézség, melyet a három le osztott 7500 főnyi magyar sereg a muszka czár 50,000 zsoldosával vívott küzdelemben tanusított, méltán ragadhatnak bámulatra bennünket s méltán kiáthatjuk a legyőzött hadseregek: Glória victis! Dicsőség a legyőzöttnek!

Nem bátorsághány, nem félelem volt az oka, hogy e csatának oly szomorú vége lett, hanem az — árulás. Avagy minek nevezük azt, midőn az alig kétóránira levő Görgei a debreczeni agyudörgést halva még csak futókat sem hagyott külden, hogy birt hozzanak a Debreczen mellett törtétekről, hanem gyönyörrel szemlélte a magyarok romlását s kárörömmel mondá, — a mint azt legnagyobb történetírónk följegyzé: „A gyáva (i. i. Nagy S.) bizonyosan meg fog veretni. . . Kétségkívül legalább ötezer emberünkkel kevesünk lesz a mai napon“.

Ha ő akkor harmincznégy ezer főből álló seregével segítségére siet a debreczeni magyar seregnek, mely ő reá biztosan számított, isten a megmondhatója, mily más fordulat vebettek volna Magyarország ügyei. De Görgeiben nemcsak a hazaszeretet nem volt meg, a mint róia a történetírő mondja, hanem még a becsügynak némi magasabb neme sem; vagy ha volt is egy kevés, azt is elfojtá a kebleben dúló önzés, húság, gyűlölet és boszu. Hiszen ő nem hogy apolta volna a hazaszeretetet, de még masokban is gyűlölte és elfojtani igyekezett azt; gyűlölte mindazokat, kiknek ő alatta állott, vagy a kik őt nem tőmjénezék körül.

Gyűlölte ő egész szívéből, lelkéből, hazánknak azt a korszakot alkotó nagy fiat is, kinek élte minden percze; minden gondoljta a hazáé volt, gyűlölte ő lelkének egész feneketlen mélységéből — Koszuth Lajost.

Hát még Nagy Sándort, ki őt, midőn Caesar szerepét emlegette, Brutus szerepére figyelmeztette. És erre az emberre kellett tam szkodnia a kevés számu debreczeni seregeknek! Mit várhatott volna jőle más, mint azt, a mit tett: hogy cserbehagyja, elárulja őket. Mit tett ő később? Ugyanezt!

Távól van tőlünk, hogy most, midőn az itt elesett dicső hősök emlékezetére kegyeletes ünnepet szentelünk, vádoljuk őt és igyekeznünk oly dolgokat bizonyítani rá, mik ugyis oly világosak, mint a nap, — t. i. arra nézve, hogy megtörténtek, mert különben sötétebbek a pokol szörnyű éjszakájánál. Elég idézni ő rá hánunk legelső történetíróját, kit nem vádolhatunk ifjui meggondolatlansággal vagy elfogultsággal s ki azt mondja, hogy Görgei nem egyéb egy közönséges fondorkodónál, egy önző, alacsonylelkü boszúvágyónál; eléggé beszél ő ellene az a fűzőz-fához kapkodó védelem,

megbánu keményszívűségüket — készséggel futottak hozzá: Jeanot kívánságára. Levetkőztették és az agyba fektették. Bébé mindent hagyott magával tenni.

Jeanot nem beszélhetett el nekik egyebet, minthogy Párizsban találta s a vízbe ugrásban akadályozta meg. Az asszonyok belátták, hogy még nagyon fiatal volt; es lett bar legyen hibás is, mégis mindegyik nagyon megbánta már, hogy szívét és ajtáját zárta be Bébé előtt. A faczipókón levő jukak különösen megindítá szívöket.

Ugyan mit láthatott a kis leány Párizsban, hogy általa ennyire megváltozott? Az asszonyok még csaknem is sejték: és Bébé sohasem beszélt róla.

A kakas vigan kukorikolt a dapsugárra. A méhecské a viruló körtefakoron dapsugtak: és a leveleknek árnyéka a földön rezgett szeszélyesen. Minden ép úgy volt a természetben, mint az elmúlt évben, midőn Bébé tizenhatodik születés napjának öröme ébredt föl.

Hanem Bébé resten terülvé agján végig senkit sem látszott megösmerni. Jeanot egész nap az ajtó alatt, a rokka mellett ült. Krebs anyó virasztott Bébé mellett; s az öreg Jenan folyton azt suttogá: „Meghalt ő is!“ A nap lealadoz fében volt már, midőn Bébé felemeltette hirtelen szölitött valakit. Hozzá futottak.

— Hozzanak nekem egy rőzsabimbót: de olyat, a min moha van — mondá.

Hoztak neki egy olyat, a mely egész nedves volt még a harmattól. Bébé megcsó-

## A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

### Ártatlan szív szerelme.

Novella: Oudától.

Franziából fordította: Békési Ida.

(Vége.)

— Nagyon szegény lehet, hogy ilyen magasban lakik — gondolá magában. És mindamellett olyan szép volt az a ház mintegy palota.

Bébé szive oly hevesen dobogott, hogy szinte fulladozni kezdett, tagjai remegtek. Szemei elött vöröses köd borult el: hanem azért ő minden lépcsőn hálát adott az Istennek. Csak még egy pillanat . . . és látni fogja az egyedüli imádott lány arcát.

— Mennyire meg lesz elégedve ismétlé gondolatban, hogy egy most először támadt nyugtalanságot küzdjön le. És ha nem is lesz meglegedve? Az sem tesz semmit! Mivel, hogy Lionel beteg, itt lesz ő, hogy ápolja; és ha meggyógyulva azt parancsolná, hogy távozzon, nos jó! akkor is szabadságában áll meghalni.

Az ajtó elé ért és csöngetett. Az ajtó úgy te-szett neki, mintha magától nyílt volna ki. Nem vett észre senkit azért előre haladt. Lámpákat látott meggyújtva. Átható ilatot érzett. A szobában mindenütt pasar módra vol-

melylyel — különösen a mostani időkben igye-  
kezik magát tisztázni.  
Nem az ő leleplezési ünnepe ez, de a ti  
dicsőségedeké kegyeletes ünnepe, ti porba  
nyugvó hősök, kik annak ellenére is, hogy ily  
versengő vezéreitek voltak, oly tisztán, igazán  
életek a hazáért s készek voltak azért  
életekkel adózni.

Nem a fájdalomnak ünnepe ma már ez.  
Minek siratni már ma a hősöknek halálát?  
Évek hosszú sora repült el azóta, behegedtek  
a fájó sebek s ha mostanában elmondhatjuk is  
talán, hogy: „Recrudescunt,” ma már nem  
érettök sajognak. Az elmúlt fájdalomnak édes  
érzetével nézünk rájuk s nem azért keressük  
fel őket, hogy újabb könnyekkel adózzunk  
dicső emlékeknek, hanem, hogy meggyújva az  
emlékezet fátyolját a sir fölött, porba borul-  
junk nagyságok előtt és tanuljunk tőlök —  
hazaszeretett!

Mik voltak ők? A honvédek? Mi kény-  
szeríté őket arra, hogy öldöklő csatákban pa-  
zarolják nemes véreiket, életüket? Mi bírta  
őket arra, hogy odahagyva a csendes családi  
tűzhelyet, zajos csaták tűzébe rohanjanak;  
hogy a szerető menyasszony, a remegő édes  
anya helyett a halálnak szegődjenek vőlegényeivé,  
fiaivá?

Nem kényszerítette erre őket semmi. Nem  
verbuváltak akkor kötéllel, nem erővel vitték  
el a legényt, nem kényszerűségből lettek ők  
katonák, egy ujjal sem bántotta őket semmi  
és ők mégis beálltak. Csapatostól, százával, ez-  
rével jöttek sorakozni a honvédek seregéhez,  
jöttek, rohantak, repültek; nem tartotta őket  
vi szemmi, boldogságnak tartották elesni a  
hazáért s kifolyt vérok drága cseppeivel pe-  
csételni meg a haza iránt táplált forró szerel-  
müket! Elég volt nekik meghallani a nemzet  
főként profétájának Ko-uth Lajosnak ajakáról  
az egész országot megrázkédtató szót: „A  
haza veszélyben van”, vagy később korszoru-  
zott költők harczrahívó dalát, midőn viharoként  
zugta át a hazát:

„Itt a próba, az utolsó  
Nagy próba!”  
— és pár nap alatt összegyűlt s kész  
volt csatába rohanni a  
„Csodálatos ifju sereg,  
Mely nem tudni, hogyan támadt?  
Napok születtek s mégis, mintha  
Szülte volna három század!”

Ó bizonyára csak századok szülhetnek és  
mutathatnak fel ily hősöket, kiknek nagysága  
előtt megsemmisül a mi csekélységünk és sejt-  
telmes félelemmel rebeghetjük el, vajjon ké-  
pesek lennének-e mi, ha egyszer vész jönne re-  
ánk, így védni vérről, haldöklő hazánkat?  
Büszkén dicsekedhetünk mi velök, mert  
a mit ők tettek, annak fénye nemcsak a nem-  
zetet vakítja, de eldereng az e kerek föld  
legmesszebb helyéig! E honvédsereg volt az,  
mely utolsó csepp vérig, végső lehetetlenségig  
védelmezte a hont; s midőn a kard ki lett ütve  
kezeből s a végpusztulással fenyegető üszök  
lobbot vetett e hon felett, öntestével fedte el  
azt, hogy megmentse a haláltól s ha egyebet  
nem menthetett is meg, de megmenté a —  
becsületet!

Isaszeg, Budavár, Nagy-Sarló, Branyiczko  
hősei körülhúzódnak betűkkel vannak felírva  
a ti hősi tetteitek a történelem tábláján s  
ott fognak azok ragyogni nemzetünk dicsősé-  
gére soha nem enyészó fényvel mind a világ  
végéig!  
Ti voltatok a nemzet védő bástyái, osz-  
lopai; a ti vitéségeitek tartotta meg e hont  
s ti tartandjátok azt meg ezután is, mert bár  
a sírban nyugszik testetek és ott enyészik  
lassan porladozva, de a dicsőség, melyet arat-  
tatok, örök s örökre lobog előttünk a ti nagy  
emlékete és ez hevit, ez biztat minket, ha  
vész talál lecsapni közzénk; ez fogja zúgni  
lelkünkbe a szót, hogy ne hagyjuk e ha-  
zát, mert

A nagy világon e kívül  
Nincsen számunkra hely,  
Aldjon, vagy verjen sors keze  
Itt élünk, halunk kell!

— És ti hősök, kiket a halálnak megkimélt

öldöklő fegyvere a csaták tűzébe, ti kiknek  
meglett taitva életek, hogy azt a hazának  
szenteljétek továbbra is, ti kik élő tanubi-  
zonyságai vagytok annak a mesével hatásos  
dicső, elszánt küzdelemnek, melyben együtt  
vértétek az esesetekkel a honért, — ti, kik  
most könyes szemmel álljátok körül e hantok-  
kat s az édesbus fájdalom érzetével gondoltok  
vissza az elesett bajtársakra, törüljétek le  
szemeitekről e drága könnyecskéket, nincs  
okotok őket siratni többé; nem haltak ők meg,  
mert hiszen örökké él dicső nevök; s az ügy,  
a szent ügy sem veszett el, melyért ontátok  
velök együtt vértéket, mert hisz az eszmének  
melynek vértanui vagytok, nem lesz halála a  
kiomlott vérben, nem lehet azt abba fojtani,  
sőt elenkezőleg, az termékenyítő talajt, az él-  
tető leike és megszüldítőja!

— És most búcsút veszünk tőletek, ti hősök,  
kik e sirhalom mélyében aluszátok örök  
álmotokat, kijöttünk hozzátok, hogy lelkesülve  
szent példátokon, újabb fogadást tegyünk a ti  
dicső emlékeitek előtt s hogy most már nem  
sirva, keserve, de reátok mutatván, büszkél-  
kedve mondjuk el ország világ előtt:  
Nem lesz halála annak a hazának,  
Melynek ilyen hősi fiaivalánk!  
Hol az utókor ily példán hevül:  
Él az a nemzet rendületlenül!

### A király Miskolczon.

— Saját levelezésünktől —

Miskolcz, augusztus 1.  
Olyan most Miskolcz, mint a lakadalmas  
ház az esküvő előtt. Takarosítja, keni-feni ma-  
gát az elfogadó vőfély módjára. Jön a király!  
Itt is, ott is új kapuk, cirádás ablakpárkányok,  
friss festés, meszelt fal. Számos helyen  
meg egész új házak emelkednek, persze inkább  
soha fel nem épüljön, csak szeptemberre legyen  
kész. A király jön. Kőműveseknek rég volt  
ennvi dolguk. A fútcza kő z e p é n, ott füst-  
tőlögnék még vasárnap is (!) a kályhák, izzó  
gyomrukban főzve azt a lekvárt, a melyen  
a s z f a l t minőségében aztán olyan pompás  
járás esik. Drága szilva iz. Pedig a Szilva is  
ezereket nyel a város pénzéből — éppen most.  
A két part hosszabb nagy a sürgős forgás.  
Most kell sietni. A király jön. A sok nap szá-  
mos napszám napnyugtáig kötog, kalapál.  
Francia, olasz, lengyel, tóth, cseh népek, még  
magyar is van közöttük, igaz Ausztria-Magyar-  
ország — dióhéjban. Lehetett volna, persze,  
valamennyi magyar. Ugy is volt a felfogadó  
először. De magyarjaink nem találták termé-  
szetükhöz valónak azt a lubiczkos, kavicsos  
munkát. Ott hagyták a termés köveket — a  
kasza és kapamunka reményében s most biro-  
dalmunk minden nyelve zeng a Szilva menti-  
be. Ez átka a magyar fajnak. Nem tudja meg-  
adni magát. Büszkeség-e vagy léhaság? —  
Mindakettő.

Szép lesz tehát Miskolcz. Most is az. Itt  
is ott is párosával hármával, a cirfábnál-  
cirfább egy emeletes ház. Mily kopárak Deb-  
reczen legfőbb épületei ezekhez. Mégis egy a  
nagy hujja a nagy műziesnek és a kis palotá-  
knak. A cirfa gombok megválnának, csak a  
dölmény hiányzik; legalább is olyan szük, hogy  
diszruhának ugyan soha be nem válik. Ertem  
az utcák szük voltak. Mit nem adna Miskolcz  
csak a mi Német-utczánkért is! Különbös is  
ez illenék bele legjobban; miért? — elhallgat-  
om. Bár nem vagyok Istóczy fiaja.

„Debreczen már csak Debreczen marad”  
— „Lassan menj, tovább érsz.” Ez különösen  
az ő „Bika”-jában kimondott elve. S hiszem,  
nagyobb cézhoz is fogja vezetni.

Dehát „jön a király!” — Igen, hanem  
erről majd annak idején.

Udvarló.

### Tanúgy.

Megkaptuk a debreczeni városi főreálta-  
noda értesítőt az 1880—81 tanévről, mit  
G e l e n c z e i P á l igazgató tanár ur állított  
össze. Bevezetésül F u t ó Mihály „a végtelen  
sorokról” tauulmányt közöl.

terült el, csendes és nyugodt vízével, a mo-  
gyoró s fűzák által beárnyalva, a hol a hattyuk  
aludtak a sásban, a hol a széles tengeri rózsák  
ringatták magukat. Hanem Bébé azt az idegen  
város kegyetlen folyójának hitte és lankadtan,  
futva távozott a bokrokból, mivel még mindig  
azt hitte, hogy Párisban van.

— Nincs már reám szüksége! — mondta,  
a csillagokhoz beszélve. — Nincs már reám  
többé szüksége! Más nők vannak már nálá,  
hogy megöleljék. Aztán egyet sikoltva s resz-  
ketve, mint egy megsebzett kis madár, egy  
pillanatra a víz fölé hajolva, állott ott s nyuj-  
totta felé karját.

— Nincs már reám többé szüksége! s  
én olyan fáradt vagyok, oh istenem! Előre  
hajolt, mint egy fáradt gyermek, ki anyja felé  
vonszolja magát, aztán a mély és zöldes víznek  
engedte át magát, honnan egykor a tengeri  
rózsák között mosolyogva találták. Ott aztán  
nemokára bekémben nyugodott, arczával a csilla-  
gok felé fordulva. Hiszen ő csakis Bébé  
(gyermek) volt; az élet utai nagyon rögzök  
voltak számára. Midőn a Lionel hirnökei az-  
nap visszatértek, nem vihettek vissza számára  
egyebet egy elhervadt rózsabimbó és egy a  
gyaloglós folytan kilyukasztott pár kis faczip-  
pónél.

— Egykor szeretett engem valaki — fe-  
lelt az onöknek, kik csodálkoztak, hogy a  
két kis faczipót nála látják.

A városi főreáltanoda öt osztályának a  
mult évben összesen 81 tanulója volt, és pedig  
az I-ső osztályban 32, a II-ikben 13, a III-ikben  
11, a IV-ikben 16, az V-ikben 9. Az egyes  
tantárgyakat előadta 12 tanár.

Az évi vizsgálatok alkalmából több rend-  
béli jutalmak is osztáltak ki a jobb tanulók  
között, kik, a tanoda dicsőreterére legyen mondvá  
igen szép számmal vannak.

Mihoztartásvevett, tájékozásul jónak lát-  
juk itt közölni a jövő 1881—82-ik tanévre  
vonatkozó figyelmeztetést.

A jövő 1881—82-ik isk. évre a nyilván-  
nos tanulók szabályszerű felvétele szeptember  
hó 1. 2. és 3-ik napján történik.

A beiratások d. e. 9 órától—12-ig a fő-  
iskola épületében a realtanoda igazgatósági  
irodájában történnek. A felvételi vizsgálatok  
delelőtt, a pót- és javító vizsgálatok pedig  
delelőttán fognak tartatni.

Az első osztályba oly növendékek vétel-  
nek fel, kik 9-ik évüket betöltötték és 12 év-  
nél nem idősebbek és a felvételi vizsgálatot  
sikerrel kiállják. Ezen felvételi vizsgálatnál  
— mely díjmentes — megkívánatik, hogy a  
felveendő a népiszkola negyedik osztályának  
tananyagában kellő jártassággal bírjon. Tizen-  
két évnél idősebb fiú felvétele fölött a tanár-  
testület határoz.

A többi osztályba való felvétel vagy a  
megelőző osztályról szóló bizonyítvány, vagy  
vizsgálat alapján történik. A gymnasiumból  
átlépni szándékozó tanulók azon tantárgyakból  
jó eredményvel kiállott vizsgálat alapján so-  
roztatnak a realiskola felvételi osztályába, melyek  
a gymnasiumban éppen nem, vagy szűkebb ter-  
jedelemben tanítottak. Ily vizsgálatért jár  
10 frt és azonfelül annyiszor 5 forint, a hány  
tantárgyra a vizsgálat kiterjedt.

Egy osztályról tett magánvizsgálat díja,  
a beiratás és tandíjon kívül 40 frt.

Felvétele a tanulók szüleikkel vagy ezek  
helyettesével tartoznak megjelenni.

A beírás díja minden újonnan felvett tanu-  
lóra nézve 2 forint; ezenkívül minden tanu-  
lónak a beírás alkalmával tartozik fizetni: fél-  
évi tandíj fejébe 6 frtot, ifjúsági könyvtárra 1  
frtot, bizonyítványért, — mely minden évről  
kiadatik — 65 krajczárt, értesítőre és fegyelmi  
szabályokért 65 krajczárt.

Azon nyilvános tanulók, kik csak egy  
tantárgyból nyertek elégtelen osztályzatot és  
javító-vizsgálatot óhajtanak tenni, ebbeli szá-  
dékukat irásban tartoznak az igazgatóságnál  
augusztus 15-ig bejelenteni.

A kik más tauntézetben nyertek elégte-  
len osztályzatot, azok csak az illető igazgató-  
ság engedélyének előmutatása mellett bocsa-  
tatnak javító vizsgálatra 15 forint vizsgálati  
díj befizetése mellett.

### Napi hírek.

— A „Debreczen” a szab. delvü párt  
vasárnapi gyűlésén az augusztus 2-ki emlék-  
ünnepeken való megjelenéshez határozatot  
oly elferdített s az igazságtól eltérő alakban  
közli olvasóival, hogy nem tudjuk, mi akar az  
lenni: kötekedés-e vagy gyanúsítás? Ha az  
előbbi gyermekek szándék vezérelte, nagyon  
tapfintatlanul és illetlenül választotta ki rá a  
alkalmat; ha pedig gyanúsítás volt a szándék-  
erre feleletül szolgál a szabadelvü párti pol-  
gárok megjelenése a honvédsíroknál. Hogy pe-  
dig a pártisopontoként való sorakozás ily ha-  
zafias kegyeletes ünnepeken mennyire helytelen,  
azt nem kell hosszasan magyarázunk, nincs  
is az Debreczen városán kívül sehol szokás-  
ban. Óhajtjuk, hogy jövőben itt se legyen, ha-  
nem mindnyájan együttesen mint hazafiak s  
nem mint párttagok vegyü k abban részt.

— A király Miskolczon. Ó felsége Mis-  
kolczon tartózkodása alkalmával Tisz Kálmán  
és Szende Béla miniszterek is oda jönnek, s ott  
a megyeházában lesznek elszállásolva. A mis-  
kolczi színház igazgató választmányja intézke-  
dett, hogy a király Miskolczon tartózkodása  
alkalmával szini előadások tartassanak. Lászy  
Vilmos szingagató, ki a téli időnyre a szin-  
házat kibérelte, legközelebb Miskolczra jön,  
hogy az előkészületeket megtegye. — Branco,  
ő felsége szálláselnöke, felkérte a hatóságot,  
hogy gondoskodjék, miszerint ő felsége szállá-  
sán állandóan két tüzoltó legyen. A tüzoltó-  
egyetlen m. hó 27-én tartott parancsnoksági ülés-  
sén, a főparancsnok indítványára elhatározták,  
hogy e szép tisztelet nem bízzák a fizetett egyé-  
nekre, hanem 4 intelligens önkényes tüzoltó  
osztatik be mindennapra, kik egy parancsnok  
vezetése alatt fogják végezni a szolgálatot.

— Borzasztó tűz pusztított tegnap dél-  
után a Vecsei Imre tanyáján, hol egy igen  
nagy kazal keresztetű buza gyuladt meg. A  
tűz mintegy egy órában gyuladt ki. Rögtön  
hirt adtak a helybeli tüzoltó-egyletnek, s ez  
egy géppel s néhány tüzoltóval Boczkó Soma  
főparancsnok és Public Ernő alparancsnok ki-  
sérteben, kint termett a vész helyszínén. Az  
egy órai utat alig 35 perc alatt tették meg. A  
tűznél emberfeletti munkát vittek véghez s  
sikerült a felhalmazott buza két harmadrészét  
megmenteni. Derék tüzoltóink egész éjjeli 11  
óráig dolgoztak a tűznél fáradhatatlanul.

— Hivatalos nyomtatványok tilos fel-  
használása ellen szigorú rendeletet bocsátott  
ki a pénzügyminiszter. — Tudomására jött  
ugyanis, hogy a községi előljárók és jegyzők  
a hivatalos nyomtatványokat gyakran levél-  
borítékra használták fel. Fgyelmezteti ennélf-  
ogva az illetőket, hogy a hivatalos nyomtat-  
ványokat kizárólag csak rendeltetési célokra  
s ne másra használják, azon községi előljárók  
és jegyzőre pedig, ki a kérdéses nyomtatványt

a tilalom ellenére is borítékokra vagy más  
cézúra használná fel, minden egyes példányért  
egy frtnyi bírság szabandó ki. Ezen rögtön  
beszedendő bírságból 25%, a felfedezőnek ki-  
fizetendő, a maradvány pedig, mint illetéktele-  
nül elhasznált nyomtatványmegtérités, a pénzü-  
gyi tárczában „különféle bevételek” címzén  
elszámolandó.

— Ma delelőtt tárgyalta a helybeli kir-  
törvényeszek Veress Imre h. v. pécsei volt  
közgyám bűnügyét, — hol és melyben nevezt  
sikkasztás és okmány hamisítással volt  
vádolva, de melyek alól S z a b ó Gábor tiszti  
alügyész és V a d o n Sándor védő ügyvéd  
vád és véd beszédeik után, nevezett az elleno-  
emelt vád alól jogérvényesen fölmentetett.

— Esküvő. Markovits Károly, az első  
magyar általános biztosító társaság egyik de-  
rék helybeli hivatalnok, folyó hó 9-én vezeti  
oltárhoz Csillag Irén kisasszonyt Szolokon.

— Az országos vásár városunkban a  
jövő héten veszi kezdetét. A vásár következő  
rendben fog lefolyni: augusztus 8. hetfőn 9.  
kedden 10. szerda bór, gyapju, méz, dió,  
stb. továbbá toll, iparczikkek, gabonaművek  
és mindenféle terményvásár, aug. 11—12. csüt-  
örtök, péntek juhvásár, aug. 13—14. szomb-  
bat, vasárnap sertésvásár, aug. 15—16. hétéf-  
őn, kedden nagy barom vásár. Megöngede-  
tik, hogy ha bár a bór, gyapju, méz, dió stb.  
továbbá toll, iparczikkek, gabonaművek és  
egyéb terményekre nézve az elővásári hétnak,  
hétfő, kedd és szerda napjai vannak vásári  
napokul kijelölve, az említett czikkok és ter-  
mények a vásár egész folyamán alatt min-  
denki által szabadon áruhatnak.

— Színészelink átutazása. Krecsányi Igy-  
nác és társulata ma hagyta el Nyiregyházát  
s indult el B.-Gyulára. Az esti nyolcz órai  
vonattal itt fognak átutazni. Gyuláról már  
csak ide fognak jönni, hol az előadások  
október elsején kezdetnek meg. — A társu-  
lat most még nem teljes, s az összes tagok  
csak itt fognak összegyűlni szeptember utolsó  
hetében, a mikor az előleges próbák is lesz-  
nek.

— Szabolcsmegye Mihálydi községéből  
vették a hirt, hogy az ottani ref. lelkész B é r-  
e s s y Dániel ur állásáról lemondott; helyére  
B a k o s Pál szabolcsi lelkész rebesgetik.

— Kiállítási végrehajtó bizottsági ülés  
tartatik ma delelőtt 6 órakor a kiállítási irodában,  
melyre a bizottsági tagok meghívotnak. Az el-  
nökség.

— Droppa Emil és Maller Jakab helybeli  
kereskedők ellen közelebb saját kérelmükre a  
csőd elrendeltetett.

— H.-Vámospércsől értesítünk be-  
nünket, hogy ott mult hó 31-én C z e g l é d y  
Lajos és B a k o c z y János egyházkerületi  
küldöttségek vezetése alatt vége ment a lek-  
kés választás, — szavazat többséggel N a g y  
Dániel ottani volt káplán választott meg.

— Ersemjénből értesítünk hogy az ottani  
ref. lelkész nt. S e l e Imre közelebb elha-  
lialozott, temetése igen nagy számu közönség  
résztvele mellett ment vége.

— A helybeli iparos ifjak egyletében  
mint benünket értesítünk e hó 7-én vasárnap  
delelőtt fog leleplezteni Vecsey Imréné szül.  
Bruckner Karolina zászlóanyja kezébe —  
mely egyetl ünnepélynél G e i l l é r i Mór ur  
is a fővárosból lejövend, egyszerűszen ugyan-  
azon nap iparügyi és kiállítási értekezlet is  
tartatik.

— Elhárított közl-kedési akadály. A  
magyar északkeleti vasút szerencsatoralja-  
ujhelyi vonalrészén Sárospatak, Liszka, To'csava  
közül jul. 24-én keletkezett közlekedési akadály  
jul. 31-én, d. u. 5 órakor elhárított a szóta  
mindenféle szállítás akadály nélkül eszkö-  
zöltetik.

— A legújabb üstökös, melynek közle-  
ledését amerikai csillagászok jeletették, Meyer  
M. W., a genfi observatórium segédőre már  
észlelte. A szerint a közlés szerint, melyet  
egy genfi lapban kiadott, az új égi vendég,  
ha nehezen is, de már látható szabadzemmel.  
Lassan közeledik a föld felé s ezért fényének  
növekedése észrevehető; legfényesebb lesz  
szeptemberben, négy-ötször fényesebb, mint  
most. Addig elhagyja a Fuváros csillagképletét,  
melyben most van és áthaladva a Hiu és Nagy  
M d r e constellációján, a Medvetánczóitól  
északi régióban fog ragyogni. Közeledik a  
sark-csillaghoz is, de nem annyira, mint az  
imént eltűnt üstökös. Remé hető, hogy ép oly  
pompás látvány lesz, mint amaz. Mindenesetre  
nagyobb, mint a „régü” üstökös, az oly rop-  
pant messzeségen van tőlünk, mely harmad-  
félkör mulja felül a nap távo ságát. Ennek  
oktört az aggodalmas sziveknek nincs mitől  
remegniök. A legújabb üstökös sokkal tovább  
fogják csodálni az emberi szemek, mint a  
juniusiabn föltűntet. Csak október 6-án ér nap-  
közelségbe s még akkor is látható lesz nap-  
lement után.

— Színés és becsületrend. Coquelin, a  
„Francis” híres művésze és Gambetta szemé-  
lyes barátja, többször hiába fáradozott azon,  
hogy a becsületrend szalagját megkapja, s leg-  
utóljára a sok sikeresen kíséret miatt annyira  
elkeseredett, hogy kijelen tette, miszerint tovább  
nem marad azon a pályán, melyet a közönség és  
a kormány nem becsül, — minthogy eddig egyet-  
len színész sem voltak képepek a nagy párt-  
fogók bevenni a légion d'honneurbe. Tegnap-  
előtt végre, mint párisi lapok írják, a köztárs-  
ság elnöke aláírta azt az okmányt, mely a  
becsületrend lovagjává avatja — Got-t. Azt  
mondják, hogy nem azért mert s z i n é s,  
kapta meg a rendet, hanem d a c z á r a annak,  
és pedig azért, mert kitűnő tanára a conserva-  
toriumnak és az Ecole Normale-nak.

— Háróm testvér halála. Turin mellett  
Caselle községben rettentő eset történt mult  
hó 26-án. Aghemo földműves, erőteljes ifju  
férfi, valami vasrudat ejtett az emésztő-gödör-

be. A ny-  
vezett t-  
dik és  
Vivére  
rdve a  
hogy m-  
mielőtt  
odaér a  
melybe,  
hellő g-  
ét meg  
vér; fé-  
sége s  
igazgató  
holtan  
huzni  
tép vol-  
az öve-  
sokogás-  
házaspár  
Az odav-  
gy írja  
adók be-  
cz. III ik  
madik é-  
kessé vá-  
lakosai,  
reső, a  
radt ad-  
augusztu-  
vel a nem-  
már augu-  
gyedes a  
lesznek  
napra se-  
golás és  
telenek  
—  
tént Csab-  
„Arad é-  
pen gyű-  
éves leá-  
kedett  
sokára L-  
a napok  
nyu min-  
A kukor-  
azután a  
fojtotta  
den büne  
A meglo-  
összetört  
egy táv-  
beledob-  
rom héti-  
kagzó-  
kások, n-  
véletlen-  
közására  
nyok új-  
a vérfa-  
felfoszlás  
bíróág-  
bíró ur,  
„Hát k-  
tos tar-  
czynizmu-  
delt, ki  
szörnyű  
lelkisme-  
Dr.  
halt. Ju-  
Hotel C-  
diába, h-  
Croff-fai,  
letesség-  
módon,  
ötvenez-  
Chronak  
mellett  
jét Dr.  
meg. Az  
ki roppa-  
Croff m-  
rohand is  
lálkozhas-  
esik a  
kettéhas-  
csétlen  
nyörköd-  
ben. Ez  
gyöződ-  
és azért  
a melybe  
E légtu-  
vizez, az  
oly men-  
három e-  
gy véle-  
fog kimu-  
is, a ne-  
szállhat-  
eitőlhet  
magával  
még 52  
mulva n-  
gondosk-  
születek  
nyugalom-  
mat ére-  
—  
jették é-  
hónap ó-  
melyek  
vizsgá-  
nister-  
rendelet-  
gorral t-  
mény, n-  
tura je-  
tatott á-  
is: Big-  
Az utó-  
gyarmat

de. A nyílás fölé hajlik, hogy keresse az elvesztett tárgyat, de a főköválygó gázok első diktik és a holdogtalan beleszik a kloakába. Fivére látja a szerencsétlenséget és nem törődve a veszedelemmel, lemaszik a gödörbe, hogy megmentse bátyját. De ez is megfúl, mielőtt elérte volna a testvért. E pillanatban odaér a harmadik fivér s rögtön leugrik a mélybe, segíteni; de őt is megfojtja a mérget behellő gödör; göröcsösen öleli át bátyját testvérét még halálában is. Most jó a negyedik testvér; fél örülten veti magát a gyilkos mélybe; s ő is ott veszi, ha a közel selyemfonó igazgatója és egy csendőr ki nem mentik. Fél holtan került napvilágra. Később ki tudták húzni a mélyből a három halottat is. Szivertépő volt nézni, miut borultak a holttestekre az özvegyek, az apa és anya, kétségbeesett sokogással. Három feleség veszté el férjét, egy házaspár három derék fiát, alig negyedóra alatt az odavesztettek 36 32 és 28 évesek voltak. Így írta ez a turini Gazette del Popolo.

**Adófizetők figyelmébe.** Miután a közadók befizése évről évre 1876 diki XV. t. c. III. ki fejezet 40-ik §-a értelmében a harmadik évnegyedi adófizetés július 1-én esedékes volt, figyelemre méltó a város adófizető lakosai, miszerint a most nevezett III-ik negyed-évi adó, valamint a múlt évekről fizetetlen maradt adótartozásaikat a városi adókönyvbe augusztus 15-éig befizetni igyekezzenek; mivel a nem fizetők az 53. diki §. rendelkezése szerint már augusztus 16-án mindegyik 10 forintos évnegyedes adótartozás után 10 kros megintővel lesznek terhelve: a kik pedig még ehhez 15 napra sem törlésztik adótartozásaikat, a zálogolás és árverés fokozatos költségeit is kénytelenek lesznek lefizetni.

**Vérfigyasztó gyermekgyilkosság történet Csabán.** Még három nappal ezelőtt — írja az „Arad és vidéke” — a forró nap hevében szépen gyűjtögetett Juhos Lidi, egy csinos 21 éves leány, mikor egy nap erős derékfájásról kezdett panaszkodni. A panaszkodás után nem sokára Lidi eltűnt a munkások közül s csak a napokban derült ki, hogy a szerencsétlen leány minő iszonyu büntényt hajtott akkor végre. A kukoriczába vonulva, megszülte gyermekét, aztán egy kőtől hurkot kötött s azzal megfojtotta az ártatlan csecsemőt, a kinek minden bűne az volt, hogy bűbűben fogamzott. . . . A megfojtott gyermeknek még kezét-lábát is összetörte a kegyetlen anyja s a kukoriczákból egy távolabb eső kúthoz vándorolt s abba beledobta szegényének áldozatát. A kútból három hétig egész jóhiszeműséggel ott tartak tik-kadt szomjukat a szomszédok s az izzádó munkások, míg nem júl. 28-án Krucsó Gabor uram véletlenül kibuzta a gyermeket nagy csudálkozásra s az őszelármázott szomszédasszonyok ájudozására. A rendőrséget értesítették a vérfigyasztó esetről s egy paurd bohozta a felhasználásnak induló holttestet a csabai szögábrórához, azzal a jelentéssel, hogy „Szögábró ur, egy embert hoztam!” — Hol van?! — „Hát kúna a fogasra felakasztottam egy zabos tarisznyába!” — felelt a pandur durva czinyizmussal. A gyaru rögtön Lidire nehezedett, ki hosszas tagadás után be is vallotta szörnyű tettét s most a gyulai börtönben gyöttri a lekiismeret s az ártatlan kisdéd vérs anyja. . . .

**Dr. Tanner,** a nagy koplál állítólag meghalt. Julius 5-én érkezett Amsterdamba s a Hotel Cornélisba szállt. Azért jött át Hollandiába, hogy megismerkedjék a nagyhirű Dr. Croff-fal, ki kételkedett az ő bűnjének becsületességében, s azt állította, hogy valami utonmódon, titokban táplálékot vett magához. Most ötvénzer frankos fogadást akar ajánlani Dr. Croffnak, hogy az ő házában, az ő ellenőrzése mellett töltsék ki második negyvennapos bűnjét Dr. Croff késett. Csak júl. 19-én érkezett meg. Azonnal gyorsfutárt küldött Tannerhez, ki roppant ideges volt. A mint ez hírt vette Croff megérkezésének, eszevesztett sietséggel rohant le a lépcsőn, hogy vele minél előbb találkozhassék. Hirtelen félre lép . . . hanyatt esik a lépcsőn . . . s ott terül el szótlanul, kététhasadt koponyával . . . holtan. A szerencsétlen ember 54 kilogrammot nyomott!

**A világot elpusztulásában** akar gyönyörködni egy 83 éves öreg ur Lincolnshire-ben. Ez a különöz öreg erősen meg van arról győződve, hogy a világ legközelebb elpusztul és azért egy óriási léghajót készített magának, a melyből a világ közel végét látni reméli. E léghajóra huszonegyezer, kognakot, szódavizet, vörös bort és egyéb komediákat akar oly mennyiségben magával vinni, hogy éppen három esztendőre elég legyen. Három év után, úgy vélekedik, amugy is természetes halállal fog kimulni. Abban a véleményben van, hogy a világ romjai között lesz egy oly ép darab is, a melyre egy alkalmas pillanatban le fog szállhatni és hátra levő napjait ott békében eltöltheti. Egy erdőc ősz, régi hű szolgáját, magával vinni szándékozik, de miután az csak meg 52 éves, figyelmeztette, hogy három év múlva magának kell majd élelmi szerekről gondoskodnia. Miután mindezeket az előkészületeket megtette, az öreg ur teljes lelki nyugalommal kijelenté: „Jobban fogom magamat érezni a világ nélkül, mint vele.”

**Tudós néger hölgy.** A napokban fejezték be Párisban a Sorbonneban az egy hónap óta folyó baccalaureatusi vizsgálatokat, melyek tudvalevőleg a magyarországi érettségi vizsgának felelnek meg. Az oktatásügyi miniszternek egy erre vonatkozólag kibocsátott rendelete folytán a vizsgák rendkívüli szigorral tartattak, mit eléggé illusztrál az eredmény, melynél fogva a tudományos baccalaureatusra jelentkező 1169 közül csak 357 bocsátották át. E szerencsések között van két nő is: Bignon és Mathieu-Dubois kisasszonyok. Az utóbbi néger és a francia Martinique Gyarmatról való. A jury el volt bámulva a né-

ger kisasszonynak tudományos kiképezetetésén, különösen pedig azon, hogy a latia nyelvet oly folyékonyan beszéli, mint talán maguk a tanár urak sem, mert ismeretes dolog a nyelvészekről, akár modern, akár régi nyelv a szakmájuk, hogy tudnak róla alaposan könyvet írni, de beszélni jól, ritkán. A néger kisasszony orvosi pályára szánja magát és az első évi kúrsust már befejezte az itteni egyetemen, hol a baccalaureatusi bizonyítványt csak a második évi beiratkozásnál követelik. A kisasszony élt e kedvezményvel, hogy az által egy egész évet nyerjen.

**Időjárás augusztus 2.**  
Európában: A depresszió (757—758) a kontinens északi, a nagy légnomás pedig (763—764) annak déli részében van. Németországban mérsékelt nyugati szeleknél az idő közepes derült, meleg, száraz.  
H a z á n k b a n: Különböző irányú gyenge szelek mellett a hőmérséklet nyugaton és délnyugaton jóval felebb szállt, keleten keveset változott; a légnomás, délkelet kivételével, kissé alább esett. Az idő többnyire dereng, részben felhős-borussal változva, meleg száraz.  
K i l á t á s a j ö v ő r e: H a z á n k b a n: Felhős-borús, napos-derülttel változó időt várhatni, helyi esők és égi háborúk mellett a hőmérséklet kisebbedésével.

### CSARNOK.

**A fecske családi életéről.**  
Bizonyára kevesen figyelték meg részletesen a fecskék házi életét, a mely pedig nemcsak a természetbúvárnak, de a lakosnak is sok érdekes ada ott nyujtanak. Egy német lap hosszabb tárczát közöl a fecskék életéről, s a többek között a fecskék egy figyelmes tanulmányozója után olyan részleteket ír, a melyet eddig nem hallottunk. Pauerer asszony, a fecskék buzgó tanulmányozója beszéli el egy fecskeszáladon tett észleleteit. Nagy volt az öröm a kis fecskékben. A him és az anya reggeltől estig röpködtek ide s tova, eleséget hordva a kicsinyeknek, takarítva a fészket, s puha ágyat vetve az apróságoknak. Éjjelre együtt melengették őket. A legszebb harmonia uralkodott a kis családban, míg nem egyszerre a him fecske hangulata megváltozott. A ki csak az előbb úgy kímélte a nő-fecskét, oly szöpen énekelte neki, az udvarias férj dühössé, vaddá lett; elkergette nejét a fészekből s haragosan verte vissza, valahányszor az a fészekhez közelített kicsinyeit meglekinteni. Oly gorbombánt vele, hogy Pauerer az szony, a tanulmányozó, jónak látta a mélyen szűtt fecske-nőnek kalitkát állítani fel a fészek mellett. A nő e megadással a fecskéfért látható meglepéssel vette s e percztől egészen megváltozott. Jökédvvel csicsergett, hordta az ételt a kicsinyeknek és tisztítá fészket. Miután az eleség közel és bőven volt, nem ritkán tul-tömté a kicsinyeket veszélyesen. De gyorsan segített is a bajon; csőrét addig dugta a fiókok torkába, a míg a fölőleg kiömlött, s a veszedelem elmúlt. E közben a szegény anyja busan nyögött kicsinyei után: Fészket épített magának, s maga gondoskodott magáról. Megadásai túrté kizárását a fészek-paradicsomból. Csöndes bánta abból a nagy örömből látszott a mely nyilvánult, midőn naponta egyszer meglátogatta kicsinyeit. Enyelgett velük a fészek nyílásán keresztül, csicsergett örömtelten; a férj azonban hamar végét vetette a jelenetnek, s nőjét tova űzte ismét. Ezen körülmény azt a kérdést veti fel, hogy mi az alapja a fecske férj ez önzéseinek. Hihetőleg azért kergeti el nőjét, mert ketten könnyen halálra tömbetnek a fiókokat táplálékkal. — A megfigyelt nő évek során át tapasztalta, hogy a szüle-fecskék jó egyetértése azonnal megváltozik, mihelyt a fiókok kikelve a tojásból etetésre várnak. Mindenesetre kérdés, hogy épen ez a fecskékéfért általános törényt hozhat-e, vagy csak az ő színe hajlandó oly tyrannizmusra. — E közben nőttek a kis fecskék, atyjuk kiröpítette a házfedélre s lassan-lassan önállóságra szoktatta. Bele telt egy hónap. A hogy a kicsinyek elröpülhettek élelemért, a kis tyrannus ismét megváltozott. Udvarolni kezdett elcsüdt nejeinek; addig enyelgett, röpködött, csicsergett annak fészke körül a míg kiengesztelte kis szívét s nagy örömmel vitte vissza fészkebe. Lón ismét csicsergő boldog házi élet, s a kis fecskék is elefedte, hogy az előbbi szomorú állapot ismét bekövetkezhetik. — Mindenesetre érdekes és figyelemreméltó kis idyll ez az ereszalja költészetéből.

### Közgazdaság.

**A dinnyék metszése.**  
Minden konyhanövény közt a dinnye igényelt legtöbb figyelmet, különösen az indák megmetszését szükséges kellő időben és szakavatott kezekkel végezni, ha jó termést akarunk nyerni. A metszés által a termőágak megerősödnek, a gyümölcsök kötésre ösztönöznek, tartósabbak és tökéletesebbek lesznek. Az első metszés akkor történik, mikor a növény jól meggyökeresedett, s a második göbök kifejlődtek. A lemetzésre kést alkalmazni nem czélszerű, mivel az ezzel ejtett sebet a fiatal hajtás nehezen forrja be, jobb a gyenge indát a második levélgyökérrel körömmel lecsipni; ugyanigy távolítandó el a két maglevél is. Ez eljárás azonnal ismétlődni, mihelyt a megkurtított inda másodsarjakat hajtott, s ezek is vissza csipendők a második göböt, valamint a harmadlagos sarjak is, mind addig, míg növirágok nem mutatkoznak.  
Főleg arra kell vigyázni, hogy egy törzsön

csak két inda legyen, ha több jönne ki, valamennyi eltávolítandó, mert ezek a gyümölcs-ágaktól szivják el a tápanyagot. Azon esetben azonban, ha a két fő inda közt még egy harmadik is van, ez meghagyható, mert legtöbb-ször ez hozza a legelső termést. A sebeket nem kell a napon hagyni, de ha valamely levél árnyékot nem vetne rájuk, jó őket egy levágott levéllel befedni. Minden nélkülözhető, száraz, vagy beteg inda eltávolítandó, még pedig az utóbbin az egészséges részre essék a metszés, hogy a betegség tovább ne terjedjen. Az indák eltávolításánál ismerni kell a termő ágak és a vízajtások közti különbséget. A termő indák a közel álló szemekről, a vízajtások egyenes növésekről és vastag szárúkról ismerhetők fel. A termő indáknak a metszéskor oly irányt kell adni, hogy további növések alatt egymást a növéseben ne gátolják. Ez elhelyezésnél óvakodni kell a száraz meghajlításától vagy megtörésétől, valamint arra is vigyázni kell hogy az állandó indákhoz pusztá kézzel ne nyuljunk. Az első gyümölcsvirágok feltűnése után ezek indáit és leveleit békén lehet hagyni, ez utóbbiak készítik a gyümölcsnek szükséges tápanyagot, és ezek lecsipkedése folytán a tápanyag a gyümölcsben halmozódik fel s ez le hull. Mikor a gyümölcs tyuktojás nagyságot elért, a mellék indákat el lehet távolítani. A gyümölcs szebb tenyészése végett czélszerű most már a him virágokat, melyek eddig eltávolítottak, meghagyni.

A him virágok az alsó, a növirágok pedig a felső ágak levélzögeiből nőnek ki. Minél több a him virág, annál szebb és jobb gyümölcsöket lehet várni. A száron ülő gyümölcsök közül a tökéletlenekeket le kell szedni, a mellék indákon pedig egy gyümölcsnél nem kell többet hagyni, úgy hogy az egész tő, ha egészséges, egyszerre jól elbir tartani 3—6 gyümölcsöt. A dinnyéket rájuk hajtogatott levelek által kell oltalmazni a nap hevétől, ha azonban valamelyiket korábban kívánjuk megélelni, azt szabadon kell hagyni. Végre mindegyik gyümölcs alá egy palalemez helyezendő, mely nappal a meleget magába szedve, ezt éjjel kibocsátja, ezen kívül a gyümölcsöt a földön való elrohadástól megvédi.

Gyakori esőzések mellett, vagy ha a növények igen buján nőnek, lehet a gyümölcsök érését siettetni is, azáltal, ha azt megfordítjuk, s kocányán körömmel bemetszünk, ez azonban óvatosan végezendő. A dinnye utórése bekövetkezik akkor, ha indájával együtt pinczébe tétetik le.  
P. L.

### A budapesti terménycsarnok távsürgönye.

Budapest, július 30.  
A mai gabonatözsén a kész áruban való üzlet jóval szilárdabb irányzatot mutatott, miután buzát gyengén kínáltak. A forgalom a most említett oknál fogva alig terjedt többre 7000 mmásznál, mely mennyiség átlag 10 krral drágábban vitetett el a piacról.  
Legmagasabb ár gyanánt fizetett 78.6 k. idei pezmegyei búzáért 12.60 frt, legkisebb ár gyanánt pedig 72.4 k. tavalyi bácsmegyei búzáért 11.45 forint.  
Más magvakban az üzlet hczatal hiányában jelentéktelen maradt.

### Hivatalosan jegyztetett:

Szokványbuzata vaszra 11.97—11.98—  
Szokvány zabosze 10.60—11.62%  
Bánási tengeri május—júniusra 1882. 6.63—6.65.  
Szokvány zabosze 7.30—7.35.  
Káposzta repcze aug.—szep-re 13.%—13.%.

**Husarak:** megállapítva s bejelentve 1881. aug. 1-től 10-ig következők 44 kr. Füle Ignácznál csapó-utca 10 sz. a. Hatvan-ut. 2514 sz. a. Magyar Gábornál dedó-utca 125 sz. a. 48 kr. Szentesi Istvánnál piac 2-ik székben. Gyarmati Istvánnál Mester-utca 1442 sz. a. Nagy Józsefnél piac 3-ik székben, Magyar Gábornál piac 1-8 székben s végre az 1-8 kóser székben a piaczon. — Minden többi bejelentett mézszárszekben pedig 46 kr. Debreczen, 1881. aug. 2-án. Debreczen város kapitányi hivatala.

**A ludmáj készítmények** mintegy 100 év óta Strassburg városnak bizonyos tekintetben jellegző iparát képezik, mely évről-évre nagyobb mérvben emelkedik. Ott mintegy 250 személy foglalkozik ludtömséssel, némelyiknél 300 darab is van egyszerre hízalásban. Az állatok Alsó-Elsasz, a bajor Pfalz- és Badenből szerzetnek be. A hízalásra olasz kukoriczát használnak s 30 liter számítanak belőle egy darabra. A máj különös nagyra növelése végett az ivóvízbe finom kavics, és porrá tört szén adatik. A hízalásá által a lud ára 4—6 szorosára emelkedik, 2—3 fontos ludmáj például 5—10 márkon, a ludhus fontját pedig 70 filléren adják el. Strassburgban jelenleg mintegy huszonhárom ludpástetomsütő van, melyek évente mintegy 1.5 millió márkát forgatnak; a zsírral és husal való kereskedés átlag négy százezer márkát jövedelmez. A hízalás különben bizonyos kiméletlenséggel történik, minthogy a szekrény szűk volta miatt, a melyben az állatok tartatnak, ezek alig tudnak megmozdulni. Azt is állítják, hogy némaely kitűnő ízű pecsenyét készítenek, a ludat elevezen megkopoztatva rostélyon pirítják, s csak aztán készítik el a szokott módon. Ez által a hus puhább és ízletesebb lenne, eltekintve attól, hogy így a börtön visszamaradó tolltokok elpusztulnak.

**Piaczi árak a heti vásáron.**

1 hectoliter buza	8.14—8.94
1 " kétszeres	5.70—6.50
1 " rozs	4.48—5.28
1 " árpa	2.60—3.26
1 " zab	2.12—2.60
1 " tengeri	3.90—4.56
1 " köles	3.42—4.06
1 " köles kása	7.32
1 " zsák burgonya, 50 kilog.	1.20
100 kilo szalonna	66, 67,
100 kilo háj	68, 70.

### Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.  
(A Magyar távirati iroda eredeti aürgönyei.)

**Budapest,** aug. 3. (Érk. d. u. 2 ó. 30 p.) A minisztertanács szordán, legkésőbb csütörtökön kezd meg az állami költségvetés tárgyalását. Zemplén-megye főispánjává Molnár István honvédelmi miniszteri tanácsos, Csikmegeye főispánjává pedig Lázár Dénes fog hir szerint kinevezetni. A magyar leszámitoló-bank igazgatósága tegnap megalakulván, elnökké Széll Kálmán, alelnökké Károlyi Sándor gr. és Aebly Adolf választattak.

**Bukarest,** aug. 3. (Érk. d. u. 2 ó. 30 p.) A Monitorul közli a törvényt a külügyminiszter számára engedélyezett hiteltől konszultások felállítására végett Janinában és Bisoliában.

**Bécs,** aug. (Érk. d. u. 2 ó. 30 p.) Ö Felsőge tegnap este főhadisegédei és a főhadparancsnok kíséretében Salzburgba utazott.

**Salzburg,** aug. 3. (Érk. d. u. 2 ó. 30 p.) Ö Felsőge ma reggel 3 órakor megérkezett.

**Szt-Pétervár,** aug. 3. (Érk. d. u. 2 ó. 30 p.) A czár és czárné Nisni Novgorodba érkeztek, hol nagy néptömeg fogadta és üdvözölte őket. A czár a II. Sándor emlékére épült templom be-szentelésén jelen volt.

**Konstantinápoly,** aug. 3. (Érk. d. u. 2 ó. 30 p.) A porta beleegyezett, hogy Bolgáriával diplomatiái összeköttetésbe lépjen.

**Alexandria,** aug. 3. (Érk. d. u. 2 ó. 30 p.) Tegnap haladt át Izzedin gözös a szultángyilkosság miatt elítéltekkel a Suez csatornán, a hajón, melynek sehol sem szabad kikötni, a szultán szárnysegéde és titkára, orvos és több rendőr van. A foglyok Dsedától Taifba lovas osztály által kísértetnk.

**Toulouse,** aug. 3. (Érk. d. u. 2 ó. 30 p.) A lourdesi magyar zarándokok tegnap este ide érkeztek. Éjjelre Marsailleben voltak. Ma reggel folytatták utjokat Cette felé.

**Bécs,** aug. 2. (Ered. sürg.) A Pol. Corr. egy konstantinápolyi jelentése szerint már hajlandó a porta Bulgáriával egyenes, a legközelebb felállított levelezési iroda közvetítése nélkül való diplomatikai közlekedésre lépni. Az említett iroda működése tehát csak a portának a Libanonnal és Kréta, valamint Samos szigetekkel folytatandó levelezésére fog szorítkozni.

**Róma,** aug. 2. (Ered. sürg.) A Pol. Corr. jelentése: A Diritto által jelzett manifestáció, melyet az olasz kabinet a Duna-kérdésben fogna kibocsátani, egy diplomatiái jegyzékből fog állani, mit Mancini miniszter a st.-jamesi kabinethez intézend.

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.  
Főszerkesztő: Vértesi Arnold

### Haszonbérleti hirdetmény.

Derecske mező város regale joga, névszerint a „Szarka“ nagy-vendéglő, állásos csárda fogadó Kramer-féle sör-és bormérsi helyiség, és a még tetszés szerint felállítható italmérési helyiségekben gyakorlandó jogok, továbbá ugyan-csak Derecskén a konyári országuton fekvő géppel ellátott szilárd szerkezettü gözmalom, és végre Sáránd község regale joga, belső bolti lakhely, mézszárszék helyiség és külső csárda az 1882. év január 1-8-ától számítva 3 esetleg több évre magán vállalkozás útján, egészben vagy részbenként a legtöbbet ígérőnek szerződésben kiadatik. A haszonbéri feltételekről értesítést ad úgy személyesen mint levélileg az alulírott tulajdonos.  
**Mandel Jakob,**  
Derecskén.

